సప్తమ భావము

సాయంకాలమయింది, స్కూలు నుంచి పిల్లలు ఇండ్లకు వస్తున్నారు. కచేరీలకు వెళ్ళిన వారంతా తిరిగివచ్చారు. కాని 'గౌతమ్‌నివాస్' ప్రాంగణంలో రెండు కుర్చీల మీద కూర్చుని ఉన్న ఇద్దరు వ్యక్తులు జ్యోతిషగుణకారము చూస్తూ చీకటి పడుతున్నా అలాగే కూర్చున్నారు. చూస్తుండగానే సూర్యుడస్తమించాడు. చీకట్లు నలుప్రక్కలా అలుముకుంటున్నాయి. దృష్టి సౌకర్యము కోసము పెట్రోమాక్సు తెప్పించుకున్నారు. తలలు వంచుకొని తిరిగి గుణకారము మొదలుపెట్టారు. ఎనిమిదయింది. వాళ్లు అక్కడి నుంచి లేవలేదు. తొమ్మిది....పది....గంటలయింది. లేవనేలేదు.

"భోజనాలకు లేస్తారా" అని భయంతో గేహిని నిదానంగా అడిగింది. దానితో కూర్చున్న వాళ్ళిద్దరికి మెలకువ వచ్చినట్లయింది. ఇద్దరూ తలలెత్తి, 'లేస్తున్నా'మని అంటూ ఒకరి ముఖము ఒకరు పరకాయించి చూసుకున్నారు.

"ఏదయినా మార్పు కనబడిందా శాస్త్రిగారూ" అని వాసుదేవరావు గారు ఆందోళనతో ప్రశ్నించారు.

"లేదు బాబూ, ఎన్ని లెక్కలు వేసినా అదే సారాంశము తేలుతున్నది" అంటూ శాస్త్రిగారు పంచాంగములన్నీ కలిపి కట్ట కట్టుకున్నారు.

"మా వాడు పుట్టిన ఏడు అధిక మాసము వచ్చింది. అది చూసుకున్నారా?"

"ఆహా! అది చూడకుండా కుండలి ఎట్లా వేస్తాను?"

"గుంటూరులో మా అబ్బాయి జననమయింది. అక్కడి పంచాంగములోని ఘడియ విఘడియలలోని విభజన చూశారా?"

"అవన్నీ చూడకుండా పని ప్రారంభము చేస్తానా?" అంటూ శాస్త్రిగారు లేచారు.

"అయినా నేను కూడా చూస్తాను. నా దగ్గర కొన్ని ఇంగ్లీషు పుస్తకాలు ఉన్నాయి. ఆ గుణకారము ప్రకారము కుండలి వేసి చూస్తాను. దాని ప్రకారము ఫలితాలు ఎలా ఉంటాయో చూద్దాము" అంటూ కళ్ళజోడు తీసి కేసులో పెట్టి వాసుదేవరావుగారు లేచారు.

"చూశారూ! కష్టసుఖాలు ప్రతి జాతకుడికి ఉంటాయి. వాటిని ఎవరూ తప్పించలేరు. కాని జాతకములో వ్రాసినట్లు మారకము అని ఉన్నచోట గండమయినా వచ్చితీరుతుంది; ప్రాణం పోయినంత పని జరుగవచ్చు. ఆ సమయాన తాత్కాలిక గ్రహాల మార్పు, వాటి ప్రత్యేక వీక్షణాలవల్ల కొంచెము వ్యత్యాసంగా, ఎక్కువ భేదము లేకుండా జరుగవచ్చు. అబ్బాయిగారి జాతకములో సప్తమ భావమున్నదే దానిలో కుజుడున్నాడు. కళత్ర మారకభావాన్ని ఇంకా ఎన్నో బలపరుస్తున్నాయి. అసలు కళత్రము యొక్క జాతకాన్ని కూడా పరిశీలించి చూడాలి, ఒక్కొక్కసారి భార్యాభర్తల జాతకాలు రెండింటిలోను ఈ భావమే తటస్థించితే ఒక దాని పీడను ఇంకొకటి కొట్టివేయవచ్చును. ఎందుకు చెప్తున్నానంటే, 'వ్రాసినట్లుగా జరుగలేదేమయ్యా!' అని మీవంటివారు ప్రశ్నించవచ్చును, అక్షరాలా జాతకము వ్రాసినట్లుగా జరుగకపోయినా....ఛాయా మాత్రంగానయినా జరుగుతాయనుకోండి. నేనే నెల్లూరిలో ఒకరికి జాతకము వ్రాశాను. జాతకములో సంతానమని ఉన్న కాలములో అతని భార్యకు గర్భస్రావము జరుగుతూ వచ్చిందట. 'చాలా విషయాలు వ్రాసినవి వ్రాసినట్లు జరిగా'యని వ్రాశాడు. అయితే నేను కూడా యీ మధ్య పట్టుదలతో ఏ జాతకము చూడలేదు. మీకు కూడా అందులో ప్రవేశమున్నది కనుక మీరు కూడా చూడండి నేను సెలవుతీసుకుంటా"నంటూ శాస్త్రిగారు గేటుదాటి వెళ్ళారు. వాసుదేవరావుగారు భోజనానికి లేచారు.

ఆ తరువాత రెండు దినాలు తన జ్యోతిషవిద్యనంతా వినియోగించి కుండలి వేసి చూశారు వాసుదేవరావుగారు. ఫలితాలను చూస్తే ఏమున్నది? ప్రాక్పశ్చిమ జ్యోతిషశాస్త్రాలు కలువక గుణించిన కొద్దీ కొత్త కొత్త అనుమానాలు బోలెడు బయలుదేరి మనిషిని కలవరపరిచాయి.

వాసుదేవరావుగారి కుమారుడు వివేకానందుడి వివాహాన్ని గురించి ఒక పెద్ద సమస్య అయిపోయింది. వేలకు వేలు కట్నాలు తీసుకొని, ఎంతో ఖర్చుచేసి పెండ్లిచేస్తే, కాపురానికి రాకపూర్వమే ఒకరు, రెండు నెలలు కాపురముచేసి ఒకరు,

ఇద్దరు కోడళ్లు పోయినారు, పాపము ఆ వృద్ధ దంపతులకు కోడలి మీద మనసు తీరనేలేదు. పిల్లవాడికి పాతిక ఏళ్లు రాకముందే మూడవపెండ్లి అవసరము తటస్థ పడ్డది.

అ ఊళ్ళోనేకాదు-చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో కూడా పుకారు బయదేరింది. 'ఫలానా వారికి ఒక్కడే కొడుకు—ఆస్తి బాగానే ఉంది; లా ప్రాక్టీసు చేస్తున్నాడు-కాని అతనికి భార్యలు దక్క'రని, ఏనోట విన్నా ఈ గుసగుసలే.

వృద్ధదంపతులకు ఇది తీరని ఆవేదనగా పరిణమించింది. ముద్దుగా కోడలు కాపరానికి రావటము-మనుమలు మనుమరాండ్రు పుట్టటము-తామీ వయసులో పిల్లలతో కాలక్షేపము చేయటము పోయి బ్రహ్మచారివలె ఉన్న కొడుకును చూస్తూ వాపోవలసి వచ్చినందుకు క్రుంగిపోతున్నారు.

ఇప్పుడాయింట్లో పెండ్లిమాటే లేదు!

* * * * *

ఉదయము లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని భోజనము చేసి కోర్టుకు వెళ్ళటము- ఇంటికివచ్చి ఉపాహారానంతరము టెన్నిసుకు వెళ్ళటము-ఇంటికి రావటము-భోజనము-నిద్ర-మార్పులేని కార్యక్రమము వివేకానందుడికి విసుగుపుట్టించింది.

అవి బొంబాయిలో రేస్ దినాలు. కోర్టుకు క్రిస్మస్ సెలవులు! వివేకానందుడు తన స్నేహితులను కొందరిని ప్రోత్సహించి బొంబాయి ప్రయాణము తలపెట్టాడు.

ఆ పది దినాలలో కొన్ని వందలు ఖర్చయినా అతని మనస్సు చాలా ఉత్సాహము పొందింది. తిరిగి వచ్చిన తరువాత చురుకుగా కోర్టుపనులు చూసుకుంటున్నాడు

సరిగా ఆ సమయములోనే వాసుదేవరావుగారి రెండవ చెల్లెలు, అన్నగారిని చూడాలని, వచ్చింది. ఆమె బాలవితంతువు. అత్తమామల దగ్గర, బావమరదుల దగ్గర అణగి మణగి బ్రతికిన బ్రతుకు ఆమెది. ఎక్కడయినా ఇట్టె అతికి పోయే మనిషి. ఏ బంధువుల యితటికి వెళ్ళినా పని భారము వహించి ఇల్లంతా దిద్దుకొని

పోతూ ఉండటమువల్ల 'ఈమె వెళ్ళితే ఎట్లా' అనుకుంటారు. ఆ విధంగా ఆమె ప్రతి ఇంటికి వస్తూ సౌఖ్యము ఆనందము, వెళ్ళుతూ భారము వియోగవిచారము కలిగిస్తూ ఉంటుంది. ఒకరి తరువాత ఒకరు. బంధువులందరు దరఖాస్తులు పెట్టు కుంటూనే ఉంటారు పురుళ్ళకు పెళ్ళిళ్ళకు రమ్మని.

వివేకానందుడికి బొంబాయి నుండి వచ్చిన దగ్గర్నుండీ, ప్లీడరు వృత్తి మానేయాలనీ బొంబాయిలోనే ఏదో ఉద్యోగము చేయాలనీ. ఏదీ లేకపోతే వ్యాపారము చేయాలనీ ఆలోచనలు కలుగుతున్నాయి. ఈ ఆలోచనలు మేనత్తను చూసిన దగ్గర నుండి వేళ్ళు పారినాయి, ఒక రోజు తండ్రి దగ్గర యీ విషయము కదలించి, తల్లి చెవినివేసి, మేనత్తతో దృఢ నిశ్చయముతో చెప్పేశాడు.

వృద్ధులకు ఈ పథకము ఏ మాత్రము నచ్చలేదు. జీవిత సంధ్యలో కొడుకుతో ఎడబాటుకు వాళ్ళిద్దరు తమ అసమ్మతి వెలిబుచ్చారు. అయినా వివేకానందుడు పట్టు పట్టనే పట్టడు, పట్టితే విడవడని అందరికీ తెలుసు. రోజుకొకసారి యీ విషయము కొడుకు ఎత్తటము వృద్ధులు సంకటపడటము చూసి ఒకనాడు వాసుదేవరావుగారి చెల్లెలు-

"పోనీ వాడి సరదా తీర్చండి అన్నయ్యా! ఒక ఏడాది చూద్దాము. ఈ రోజుల్లో వాడి.ంటి మనిషి కనబడటమే అరుదుగా ఉన్నది. ఇంతవరకూ వాడు అనుకున్నట్లుగా ఈ ఒక్క విషయములో పోనీయండి. మీరు ఒంటరిగా వుండకుండా నేను కూడా ఉంటాను" అని మేనల్లుడి ప్రయాణానికి ఏర్పాటు చేసింది.

ఏడాదిలో రెండుతడవలు వచ్చి చూశాడు వివేకానందుడు. తమ కెంత కష్టంగా ఉన్నా కొడుక్కు ఉత్సాహభంగము చేయటము యిష్టములేక సంతోషం కనబరచేవాళ్లు తల్లీ తండ్రీ.

* * * * *

ప్రతిరోజూ సాయంకాలము నాలుగు గంటలకల్లా బయట వరండాలో-కుర్చీల మీద కూర్చుని-టపాకోసము ఎదురు చూసే వాళ్లు, ఈసారి వివేకానందుడి దగ్గర నుండి జాబు వచ్చి పది దినాలకు పైగా అయింది. పాపమా తలిదండ్రులకు ఆదుర్దావల్ల దినమొక యుగంగా ఉంటున్నది. అందులో తల్లి ప్రాణము ఉండలేక

గుమాస్తాను వెళ్ళి చూసి రమ్మని పంపింది. అతడు చేరకముందే వివేకానందుడి దగ్గర నుంచి ఇద్దరు మనుష్యులు ఉదయము ఎనిమిది గంటల ౖరైలులో దిగారు.

వచ్చినవాళ్ళలో ఒకతె ముసలమ్మ. ఇంకొకాయన నడివయస్సుమనిషి; మూడవవ్యక్తి నెల నిండీ నిండని పసిబాలుడు! వివేకానందుడు వీళ్లతో ఒక ఉత్తరము పంపాడు. ఉత్తరము చేతులో పట్టుకొని వాళ్లు ఎవరయినదీ, ఎక్కడనుంచి వచ్చినదీ, ఎవరింటికి వచ్చినదీ వాళ్ళద్వారానే తెలుసుకోవాలని. వాసుదేవరావుగారు ఎంత ప్రయత్నించినా వివరాలు తెలియలేదు. ఉత్తరము వివేకము వ్రాసినదేగాని ఆ మనుష్యులను వివేకము పంపాడంటే ఆయన నమ్మలేకపోయాడు.

'తన స్నేహితుడిభార్య బిడ్డను విడిచి చనిపోయిందనీ, అతనికెవరూ దిక్కు లేనందువల్లను, అతని దుఃఖము చూడలేకపోయినందువల్లను, ఆ బాలుడి భారము వహించవలసి వచ్చిందనీ. ఆ పసివాడి పెంపకమువల్ల తంలిదండ్రులకు మంచి కాలక్షేపమని భావించి తమదగ్గరికి పంపుతున్నాననీ, తనను క్షమించి తన మాట నిలబెట్టవలసినదనీ' మరీమరీ వ్రాశాడు.

అది చదువగానే దంపతులకు ఒక్కసారే వివేకానందుడిమీద కోపము వచ్చింది. దానితోపాటు ఆశ్చర్యము, విసుగు కలిగాయి. తాను దగ్గరలేని లోటు యీ పిల్లవాడు తీరుస్తాడన్నట్లుగా-ఎవరిపిల్లవాడివో, అనాధను-కాటికి కాళ్లు చాచుకొనిఉన్న వృద్ధుల దగ్గరికా పంపటము? కృష్ణా రామా అనుకుంటూ కూర్చునే సమయంలో-తమచేత బలవంతంగా అనాధ సంరక్షణ కొడుకు చేయిస్తున్నాడా? తమకీ అవకాశము కల్పించానని సగర్వంగా వ్రాసినట్లు ధ్వనిస్తున్నదే ఉత్తరములో? మతిగలవాడేనా వివేకానందుడు?

దంపతులిద్దరూ ఒక్కసారే గ్రీష్మభానుడివలె చరచర లేచారు. "ముష్టి పిల్లవా డెవరట! కప్పినబట్ట తియ్యి! పంపినవాడికీ, తీసుకొచ్చిన వాళ్ళకూ ఏమైనా జ్ఞానమున్నదా?" అని వాసుదేవరావుగారు దగ్గర నిలబడి. ముసలమ్మను గద్దిస్తున్నారు.

ముసలమ్మ వణికిపోయింది! కంపిత హస్తములతో బాలుడిమీద బట్ట తొలగించి, వాసుదేవరావుగారివైపు ఒకసారి బాలుడివైపు ఒకసారి చూడటము మొదలుపెట్టింది. వచ్చిన రెండవమనిషి వ్యగ్రాంతుడై చూస్తున్నాడు

ఏదో అందామని తెరచిన వాసుదేవరావుగారి నోరు అట్లా తెరచుకొని పోయింది ఆ బాలుని చూడగానే! శరచ్చంద్రునివలె పదహారు కళలతో పొత్తిళ్ళలో వెలుగుతున్నాడు. నల్లని ముంగురులతో పద్మపత్రాలలాంటి కళ్లనువిప్పి దృష్టినిలిపి వృద్ధులని తేరిపార చూస్తున్నాడు.

ప్రథమవీక్షణముతోనే ఇద్దరికి నాభిదగ్గరనుంచి అవ్యాజానురాగాలు ఉద్భవించి హృదయముదాకావచ్చి నిండి, పైకి ఉబికినవి!

ఆ బాలుడు వాళ్లమీద సమ్మోహనాస్త్రము ప్రయోగించాడు!

ప్రళయభీకర నినాదాలు వెలువడవలసిన నోటివెంట పసిబిడ్డలను పలుకరించే శబ్దమూ, అగ్నికణాలు రాలబోతున్న దృష్టిలోనుంచి కరుణ ఒకసారే బయటపడ్డాయి వాసుదేవరావుగారికి.

వివేకము పెద్దవాడయిన తరువాత వాళ్ళు పసిపిల్లలను గమనించనేలేదు. ఆ పాపడిని ఎత్తుకొని హృదయము దగ్గర చేర్చుకొనేవరకు ఆయనకు మనసాగలేదు. ఇక ఆమెకు 'ఆయన ఇంకా ఎంతసేపు ఎత్తుకుంటాడు తనకివ్వక!' అన్న ఆతురత!

ఇద్దరు చేరి అయిదు నిమిషాలపాటు బాలుడిని ఎత్తుకొని, "నీ కేమయినా కష్టంగా ఉంటుందా వీడిని అట్టిపెట్టుకోవటంలో? ఎంతముద్దుగా ఉన్నాడో చూశావా?" అన్నట్లుగా దంపతులిద్దరు ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు. శిశుముఖావలోకనంలో ఒకరికి తెలియకుండా ఇంకొకరికి కోరికలు బయలుదేరాయి

ఆరోజు వైకుంఠైకాదశి, స్వర్గద్వారాలు తెల్లవారుఝామున నాలుగు గంటలనుంచీ తెరచే ఉంటాయట! తెల్లవారు ఝామున లేచి తలమీద స్నానముచేసి గజగజ వణుకుతూ వాసుదేవరావుగారి చెల్లెలు భావనారాయణస్వామి కోవెలకు వెళ్లింది. ఒకచేతిలో అరటిపళ్లు ఇంకొకచేతిలో కొబ్బరిచిప్పలు పట్టుకొని ఇంటికివచ్చిన ఆమెకు, పంతులు వేసుకుంటూ బాలుడిని ఎత్తుకొనే అన్నగారు వదినగారు కనబడ్డారు. తెల్లవారుఝామున కోవెలలో దేవదర్శనముచేసి వచ్చిన ఆమె, యింటికి రాగానే ప్రత్యక్షమయిన మనోహర దృశ్యానికి, అచ్చెరువువడ్డది!

వెంటనే పసివాడికి కావలసిన ఏర్పాట్లు—ఒకగది శుభ్రము చేశారు; వివేకానందుడు ఊగిన ఉయ్యాలను అటుకమీదనుండి తీసి శుభ్రముచేసి గొలుసులకు తగిలించారు. నెల నిండీనిండని పసిబిడ్డకు పోతపాలు. ఎంత మేలురకము పోసినా, ఒంటికి పడునో పడకపోవునో? ఈ ఇబ్బందులకంటె దాయిని పెట్టటానికి నిశ్చయించారు. దీనికి తగినట్లుగానే పాలుపోసే గొల్లవీరమ్మ-మంచి అరోగ్యవతీ పసిబిడ్డతల్లీను—అది పిలువగానే వచ్చింది దాయిగా. బట్టలు, కావలసిన సామగ్రి క్షణాలమీద అమరి పోతున్నాయి.

బాలుడు దినదినప్రవర్ధమానంగా నెలలకు తగినఒళ్లుచేస్తూ, వెన్నెలలు కురిపిస్తూ, ముద్దులు మూటకట్టూ, పెరుగుతున్నాడు. వృద్ధులను మురిపిస్తున్నాడు.

ఒకరోజు ఎవరో రైతులు మాట్లాడటానికి వచ్చి వెళ్ళుతూ బాలుడిని చూసి, "మనుమడా అమ్మగారూ!" అని అడిగారు.

"ఆ నోము నోచుకోలేదు నాయనా! కోడలు, పిల్లలు, ఇల్లు పచ్చగాఉండే భాగ్యములేదు. మాకున్న ఒక్కకొడుకుకూడా ఇక్కడ ఉండటములేదు" అంటూ కంటినీరు తుడుచుకున్నది.

"మాకు తెలియక అడిగాము తల్లీ! ముఖము అబ్బాయిగారి ముఖములా ఉంటే మనుమడేమో ననుకున్నాము" అని కొంచెముసేపు పిల్లవాడిని ఎత్తుకొని వెళ్ళారు.

అనామకుడుగా పిల్లవాడు పెరుగుతూనే ఉన్నాడు. ఎనిమిదవనెలన అన్నప్రాశన జరిగింది. వినాయకచవితికి గణపతిపూజ చేశారు. భోగినాడు పళ్ళుపోశారు. పుట్టినరోజు పండుగకూడా చేశారు.

రోజూ సాయంత్రము కాగానే ఎవరో ఒకరు దోసెడు మిరపకాయలు, ఉప్పు దిగతుడిచి దృష్టితీసి పొయ్యిలో వేస్తారు. రవంతైనా కోరువచ్చినదని అనుకోరు.

ఆ ముగ్గురికి బాగా కాలక్షేపము అవుతున్నది. ఇప్పుడు వివేకానందము జాబు వ్రాయటము నాలుగుదినాలు ఆలస్యముచేసినా, ఏపని తొందరలో ఉన్నాడో అని తల్లిదండ్రులు సామాన్యంగా అనుకుంటారు. ఇప్పుడు తీరిక ఉంటేగా?

అనామకుడు ఇల్లంతా ప్రాకుతాడు-వస్తువులన్నీ పాడుచేస్తాడు. మడిగట్టుకొనిఉన్న వాళ్ళమీదికి ఉరికి మైలపడేస్తాడు-వాసుదేవరావుగారు బొడుంకాయకొరకు ఇల్లంతా వెతకవలసినంత పనిచేస్తాడు.

"వీడెక్కడ దొరికాడే మనకు?" అనుకుంటూ ముగ్గురూ నవ్వుకుంటారు!

*　*　*　*　*

ఆరోజు ఉదయము ఎనిమిదిగంటలకు వివేకము బొంబాయినుంచి వస్తాడని ఉత్తరమువచ్చి రెండు దినాలయినది.

పిల్లవాడికి స్నానముచేయించి బట్టలువేసి బయట అరుగుమీద కూర్చోపెట్టారు. వచ్చేవాళ్ళను పొయ్యేవాళ్ళను 'దా! దా!' అని పిలుస్తున్నాడు. చప్పట్లు కొట్టున్నాడు.

అప్పుడే బండిదిగిన వివేకము పిల్లవాడిని చూసి గుర్తించనేలేదు. బలంగా పుష్టిగా ఉన్నాడు ముద్దొస్తూ, కొత్తాపాతా లేనట్లున్నది. వివేకము చేతులు చాపగానే వచ్చాడు. ఎత్తుకొని లోపలికి వెళ్ళాడు. ఎవరికీ తెలియని బిలిబిలి పలుకులతో మాట్లాడించాడు వివేకాన్ని.

తల్లి ఎదురుగా వచ్చి, 'నీ దగ్గరకూ వచ్చాడూ? అందరిని పనులు మానుకొని ఎత్తుకొమ్మంటాడు గదా! అందరిని పలుకరిస్తాడు! ఎంత అల్లరనుకున్నావు! మనయిల్లుచూడు ఇప్పుడెట్లా ఉన్నదో? ఏ వస్తువు పాడేకదా! మీ నాన్నగారి బొడుంకాయ దక్కటం లేదుకదా!" అంటుండగానే, తండ్రివచ్చి, "బాబూ! వీడెక్కడ దొరికాడురా మాకు! ఒకచోట కూర్చోనివ్వడు, ఒకచోట నిలబడనివ్వడు! మాకు చేతినిండా పని" అంటూ వివేకము దగ్గర్నుంచి పిల్లవాడిని తీసుకొని ముద్దాడాడు.

తల్లిదండ్రుల వ్యవహారము తృప్తికరంగా ఉంది వివేకానందుడికి. తాను వాళ్ళదగ్గర లేనిలోటు యీ పిల్లవాడు తీరుస్తున్నాడు.

"అత్తయ్యా! బాగున్నావా?" అంటూ మేనత్తను పలుకరించాడు.

"బాగే నాయనా! నన్ను ఇక్కడ కట్టివేశావు కదా! మా ముగ్గురికి ఈ చిన్న సత్రకాయతో కాలక్షేపము. మా మడి మంటకలిసి పోతోందికదా! వీడితో

బాగానే జోడు కుదిర్చావు వాళ్ళిద్దరికి నన్ను, మా ముగ్గురికి వీడిని; బలే వాడ వురా!" అంటూ మేనత్త నవ్వింది.

"అయితే రోజూ నన్ను తిట్టూ కాలక్షేపం చేస్తున్నారన్నమాట. అట్లా అయితే చెప్పండి. వీన్ని తీసుకొని వెళ్ళి తండ్రికి ఇచ్చేస్తా"నన్నాడు నవ్వుతూ.

"అయ్యో నాయనా, మాకు వాడితోనే కాలక్షేపము అసలు; వాడిని కాస్తా తీసుకొని వెళ్ళావంటే మేముకూడా వచ్చేస్తాము నీతో ఈసారి" అన్నారు ముగ్గురు ఏకకంఠంతో. ఇంతలోకే పిల్లవాడు చేతిలోనుంచి దిగిపోయి పొడుంకాయ తెచ్చాడు. అదిచూసి వాసుదేవరావుగారు జేబు తడిమి చూసుకొని "ఒరేయి దొంగా! అదియివ్వు" అని కేకపెట్టారు. అంతా విరగబడి నవ్వుకున్నారు.

ఆరాత్రి, వివేకము తండ్రితో, "నాన్నా! వీడికోసము బాగా డబ్బు ఖర్చు పెట్టున్నట్లున్నారుకదూ! ఎందుకు? ఏదో సామాన్యముగా పెంచితే చాలదూ?" అన్నాడు.

"సరేలే. వాడి ఖర్చెంత? పసివాడికి ఖర్చు ఏమిటిరా? పిల్లల విషయము అట్లా అనవచ్చునా?" అన్నారు.

"కాదులే. వీడికి-ఏదో నాలుగురోజుల మాత్రానికి మనము ఇంత ఖర్చు ఎందుకు పెట్టాలి అనిగాని...." ఇంకా పూర్తిచేయకముందే, తండ్రి అందుకొని, తటాలున స్మృతికి వచ్చినట్లయి. "అయితే వీడితండ్రి ఎక్కడ ఉండటము-ఏమి పని?" అని అడిగారు.

"బొంబాయిలోనే ఉంటాడు. పాపము ఎవరూ దిక్కులేరు. ఈ మధ్య అతన్ని నేను చూడనేలేదు" అన్నాడు తండ్రి ముఖముచూస్తూ.

"బాబూ! వీడికి పేరుపెట్టాలి కదూ" అన్నారు.

"పేరు కేమిటి? ఏదైనా పెట్టవచ్చు. చిన్నదిగా - ముద్దుగా - ముసలివాళ్లు పిలవటానికి వీలయినదిగా చూస్తే సరి!.... నాన్నా! గోపాలకృష్ణ అని పిలిస్తే?"

"ఆఁ.........బాగున్నదిరా. ఒరే గోపాలూ ఇటురా!" అనగానే పరుగున వచ్చిమీదపడ్డాడు. పిల్లవాడిని ముద్దాడుతూ, "అయితే వివేకా! వీడిని తండ్రి తీసుకు వెళ్లుతానని అనడూ?" అని వైరాగ్య ధోరణిలో అన్నాడు.

"వాడికి పిల్లవాడు ఉన్నాడన్న ధోరణేలేదు. ఎటో తిరుగుతూ ఉంటాడు. వీడిక మన పాలిట పడుతాడో ఏమో!" అన్నాడు సంకోచంగా.

"పోనీలే. మనకూ పసివాళ్లలేని లోటు తీరుతుంది" అంటూ లేచారు.

మేనత్త ఎదురుగావచ్చి. "ఏమిటీ, తండ్రీ కొడుకు రహస్య సమావేశములో పిల్లవాడికి పేరు పెట్టేసి పిలిచేస్తున్నారే!" అన్నది చెయ్యి తుడుచుకుంటూ.

"అవును అత్తయ్యా. నాన్న పేరు పెట్టాలి కదా అని ఆలోచిస్తుంటే దానికి పెద్ద బ్రహ్మాండమేమిటని 'గోపాల కృష్ణ' అని పిలిచాము" అన్నాడు.

"గోపాల కృష్ణుడా! మంచిపేరు పెట్టావురా. అవును గోపాలకృష్ణుడు ఒకచోట పుట్టి ఒకచోట పెరుగలేదూ? మన కృష్ణుడి పని అంతేగా! వైకుంఠైకాదశినాడు గుడిలో స్వామి దర్శనము, ఇంటికి రాగానే యీ గోపాలుడి దర్శనము నాకు లభించాయి" అన్నది.

వివేకానందుడు ఉన్న వారముదినాలు సరదాగా కులాసాగా గడిచిపోయింది. తల్లిదండ్రులతో పిల్లవాడితో కాలక్షేపమయింది.

ప్రయాణమయ్యేనాడు మేనత్తను రహస్యంగా పిలిచి, "అత్తయ్యా! రాధ...." అంటూ మిగిలిన మాటలూ ఆమె చెవిలోనే చెప్పాడు. వింటున్న కొద్దీ విస్మయపడుతూ 'నీ ఇల్లు బంగారంగాను! ఎంత పని చేశావురా!" అని ముక్కు మీద వేలు పెట్టుకొన్నది.

కొడుకు ప్రయాణానికి ఊరగాయలు అప్పడాలు వడియాలు బుట్టలో సర్ది, బుట్టను తెచ్చి ఎదురుగా పెట్టి, "చూడరా నాయనా! మీ అత్తయ్య వెళ్లతానని గోల చేస్తోంది యీ మధ్య. తన కెవరున్నారని? తన బావగారి కూతుర్ని....రాధను పెంచిందే అనుకో. దానిని చూడాలంటుంది. ఆ పిల్లను ఎక్కడో దూరదేశాన ఉంచి చదువు చెప్పిస్తున్నారటగా! అధీనము తప్పాక దాన్ని మన బంధువులు చాలా మంది చూడనేలేదు. మీ అత్తయ్య కలవరిస్తోంది దాని కోసము. అదీ మీ అత్తయ్య వరుస!" అన్నది,

"ఏమిటి అత్తయ్యా! బెంగ పెట్టుకున్నావా? ఈసారి మీ రాధను........" తల్లిని చూసి నాలుక కరుచుకొని వాక్యము పూర్తి జేయకుండానే బండి ఎక్కాడు.

* * * *

షష్టి పూర్తి అయిన వాసుదేవరావుగారికి వారము దినాలు బద్ధకంగా ఉన్న ట్లుండి జలుబుచేసి దానిమీద జ్వరము అందుకొన్నది. మూడవరోజు నుండే వివేకా నికి తంతి యిమ్మని తొందర ప్రారంభము చేశారు. ఆయన చెల్లెలికీ భార్యకూ పాపము భయంగా ఉన్నా, ఇరుగు పొరుగు చెప్పే మాటలకు డాక్టరు ఇచ్చిన సమా ధానానికి ధైర్యంతోనే ఉంటూ వచ్చారు కాని వాసుదేవరావు గారు కొడుకును చూడాలని టెలిగ్రాము ఇచ్చేవరకూ విడువలేదు.

వస్తున్నానని తిరుగు టెలిగ్రాము యిచ్చి వివేకము బయలుదేరాడు. ఇంకో గంటకు వస్తాడనగా గోపాలుడిని దగ్గర కూర్చోబెట్టుకొని, చీమ చిటుక్కుమన్నా బండి ఆగిందనే. పిల్లవాడిని వాకిట్లోకి పంపి చూడమనేవారు.

ఇంతసేపటి నుంచి ఎదురుచూసిన బండి రానేవచ్చింది. ఎదురుగా వెళ్ళిన గోపాలుడు వివేకాన్ని లోపలికి తీసుకొని వచ్చాడు

"ఏమి నాన్నా! ఎట్లా ఉన్నది? మందు ఎవరి దగ్గర తీసుకుంటున్నారు." అంటూ మంచము మీద కూర్చున్నాడు వివేకము.

"కొంచెము జ్వరము వస్తోంది. నిన్ను చూడాలనిపించి తంతి యిమ్మన్నాను బాబూ! ప్రాణం అంటే ఏమిటి? ఎంతసేపు.... పెద్దవాళ్లము కాలేదురా? నీవు కులాసాయేనా?'' అన్నారు.

"బాగా నీరసించిపోయారు నాన్నా మీరు'' అంటూ లేచి తల్లి దగ్గరికి వెళ్లాడు. అప్పటికి రాధ బండి దిగి పిల్లతో లోపలికి వచ్చింది.

"ఈ రాధను ఎక్కడనుంచి తీసుకొచ్చావురా! ఇది ఎక్కడుంటోంది?'' అంటూ తల్లి అడిగి రాధ చేతిలో నుంచి పిల్లను తీసుకొన్నది.

"ఇది బొంబాయిలోనే ఉంటోందే. ఇన్నాళ్ళ నుంచీ ఇది ఎక్కడ ఉన్నదో నాకు అసలు తెలియనే తెలియదు. బోర్డింగులో ఉండి చదువుకుంటున్నదట. ఒక రోజు నాకు ఎటో పోతూ కనబడ్డది'' అన్నాడు,

"అయితే మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకున్నట్లున్నది కదూ. పిల్లను ఎత్తుకొచ్చిందిగా. చిలుకలా ఉన్నది పిల్ల. వీళ్ళ యిల్లు నీకు దగ్గరేనా? ఇంకా చదువుకుంటున్నదా?'' అని అడిగింది.

"ఇంకేం చదువుతుంది? నేనుండే యింటికి దగ్గరలోనే... ఉంటారు అమ్మా. వీళ్ళంతా చిలుకలేనే. చిలుక సంప్రదాయంలా ఉన్నది. ఈ నాలుగు రోజులు మీకు సహాయంగా ఉంటుందని పిలుచుకొని వచ్చాను. అత్తయ్య రాధను చూడాలని కలవరిస్తోందన్న మాట జ్ఞాపకము వచ్చింది. అత్తయ్యా, మీ రాధను చూడలేదుగా బిడ్డలతల్లి అయిన తరువాత" అన్నాడు నవ్వుతూ.

రాధ విస్మయపడి....కొంటెగా నవ్వింది. చెప్పిన మాట చెప్పకుండా-వివేకంగా సూట్లాడి అందరినీ నవ్విస్తున్నాడు వివేకానందుడు.

ఒక వారము దినాలు. వివేకానందుడు పిల్లలతో వచ్చి ఉండేసరికి, పిల్లలతో సందడిగా ఇంటికెంతో కళవచ్చింది అందరిని చూస్తూ ఉంటే-వాసుదేవరావుగారి జ్వరము ఎటో వచ్చిన దారినే పోయింది.

అంతా సరదాగా సంతోషంగా గడిచిపోయింది.

వివేకానందుడు వెళ్లేనాడు తండ్రి దగ్గరికి వచ్చి, "నాన్నా! మీకు జబ్బుగా ఉన్నదని తంతిరాగానే, ఏట్లా ఉంటుందోనన్న ఆందోళనతో మనసులో మనసు లేకుండా అయిపోయింది, వచ్చినందుకు, జ్వరం తగ్గి....మామూలుగా మీరు తిరుగు తుంటే నాకెంతో సంతోషంగా ఉంది. మరి....నేను వెళ్ళనా?" అంటూ మంచము మీద కూర్చున్నాడు.

వాసుదేవరావు వాళ్లు వచ్చిన నాలుగుదినాలకే చాలావరకు....ఇంచుమించుగా అంతా....గ్రహించుకున్నారు. వితంతువయిన రాధను పెండ్లి చేసుకోవటంలో వివేకానందుడి సప్తమ స్థానములో గల పీడ తొలగిపోయినట్లే ఉన్నది! తమకు చెప్పకపోతే ఏం? ఆయన కించిత్తయినా నొచ్చుకోలేదు.

"వివేకా! నిన్ను కుటుంబసహితంగా చూచి సంతోషించాను. నీవెంత యుక్తిపరుడవురా! అందరూ అడగటమే 'గోపాలుడెవరు మనుమడా' అని, మీ అమ్మ ఒకసారి కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకొన్నది ఏదీ చిన్నపిల్ల! ఇటు పిలిస్తే అటు అటు పిలిస్తే ఇటు పరుగులు! నీ పెళ్ళిమాట తలుచుకోవటానికే భయంగా ఉండేది..

శాస్త్రం చూచిన కొద్దీ అనుమానాలు ఎక్కువయ్యేవి. పోనీ ఎవరి కర్మాన వాళ్లుంటారు. చేతిమీదుగా చేసి బాధపడటమెందుకని నేను సంతోషించుకొన్నాను నాయనా! చాలా సంతోషము" అంటూ లేచి కూర్చున్నారు.

తండ్రీ కొడుకులు హృదయపూర్వకముగా ఒకరి నొకరు అభినందించుకొంటుండగా రాధ పిల్లలతో వచ్చి, మామగారికి నమస్కరించింది.